

## [Finansministeren.]

ventes nu at blive kun godt 450 mill. kr. — en formindskelse med ca. 750 mill. kr. Heraf skyldes ca. 500 mill. kr. mindre indtægter, resten større drifts- og anlægsudgifter. Som bekendt er der på finansloven opført en indtægt på 650 mill. kr. ved forventet ny indtægtslovgivning. Heraf ville merværdiafgiften have indbragt ca. 400 mill. kr., såfremt den kunne være trådt i kraft pr. 1. januar 1966. Det øvrige beløb på 250 mill. kr. er søgt tilvejebragt ved forhøjelsen af parfumeafgiften, den ny brugtvognsafgift samt det ny præmieobligationslån. Salget af obligationer har hidtil ligget under det påregnede.

I foråret så det en overgang ud til, at indtægten af de eksisterende afgifter ville blive noget større end budgetteret. Reaktionen oven på de store bilkøb forud for registreringsafgiftens forhøjelse i april samt bryggeristrejken i maj bevirkede imidlertid, at afgifterne gik mindre godt ind.

Situationen har imidlertid senere rettet sig, og man kan nu regne med, at afgifterne i den resterende del af finansåret vil indgå som forventet.

Drifts- og anlægsudgifterne ventes nu at blive ca. 250 mill. kr. større end budgetteret på indeværende års finanslov. Dette skyldes i alt væsentligt, at løn- og prisstigningerne har været større end forudsat ved finanslovens vedtagelse. Således regnede man dengang med, at julipristallet kun ville udløse én dyrtidsportion og ikke to, som tilfældet blev. Endvidere har det vist sig, at virkningerne af vinterens og forårets overenskomstfornyelser og forhøjelse af tjenestemandslønningerne har medført større udgifter end påregnet.

I finanslovforslaget for 1966-67 regnes der med samlede drifts- og anlægsudgifter på godt 15,7 milliarder kr. eller ca. 2.130 mill. kr. mere, end udgifterne ventes at blive i indeværende år. Heraf vedrører ca. 1.225 mill. kr. løn- og prisstigninger på driftsbudgettet. Af disse løn- og prisstigninger er kun en mindre del indarbejdet i de enkelte ministeriers budgetter, der som hovedregel er baseret på de i april kvartal 1965 gældende lønninger og priser. Hovedparten af merudgiften ved højere lønninger og priser er derfor opført som en særskilt reserve på finansministeriets driftsbudget på i alt 1.150 mill. kr. Denne merudgift skyldes dels

højere priser ved statens vareindkøb, dels de overenskomstmæssige lønforhøjelser, der påregnes til foråret, dels pristalsregulering af lønninger og pensioner. Ved opgørelsen af disse sidste udgifter er det beregningsmæssigt forudsat, at både januar- og juli-pristallet til næste år vil udløse en reguleringsportion.

De civile anlægsudgifter stiger med ca. 300 mill. kr., hvoraf også en del må tilskrives højere lønninger og priser.

Herefter skulle man kunne opgøre den reelle stigning i driftsudgifterne til et beløb af størrelsesordenen 600 mill. kr., hvortil kommer en reel stigning i anlægsudgifterne på indtil et par hundrede millioner kr. Den reelle stigning i det samlede budget er således ca. 5 pct.

Denne vækst i de offentlige udgifter er noget stærkere end den forøgelse, der kan ventes i den samlede produktion. Den må imidlertid vurderes i forhold til de behov for flere og bedre offentlige ydelser, som følger med et samfund i stærk udvikling og velstandsfremgang.

Jeg skal kort omtale nogle områder, hvor det offentlige har særlig store opgaver at løse.

Lad mig først nævne undervisningsområdet. Vel viser antallet af børn i alderen 7-13 år midlertidig nedgang, men dette opvejes af den igangværende tendens til forlænget skolegang efter undervisningspligtens ophør. De forøgede krav til undervisningen og bestræbelserne for at nedbringe klassekvotienterne bevirker, at antallet af lærere stiger jævnt med godt 1.000 pr. år.

Tilgangen til universiteterne og de højere læreanstalter er derimod i disse år både præget af de store fødselsår og af en stigende tendens blandt de unge til at søge videregående uddannelse. Ved de højere læreanstalter vokser antallet af studerende således for tiden med omkring 3.000 eller mere end 10 pct. om året. Denne stærke vækst bevirker sammen med de krav, som den tekniske udvikling stiller, at der må investeres betydelige beløb i nye bygninger og nyt undervisningsmateriel. Antallet af lærere ved den højere undervisning stiger med ca. 500 pr. år eller med omkring 15 pct.

Også for de erhvervmæssige uddannelser er en stærk udvikling i gang. Den andel af de unge, der får en uddannelse ud over